

Handläggare

Isabelle Wall
Telefon: 08-508 150 52

Till

Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2023-01-26

Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2023, Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Inledning	3
Beskrivning av arbetet med intern kontroll	4
Väsentlighets- och riskanalys	5
Internkontrollplan.....	12
1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	12
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan.....	12
1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	12
1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	13
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.....	13
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	13
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	14

Inledning

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de föreskrifter som gäller för verksamheten (KL 6 kap. 7 §). Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta gäller även när driften av en kommunal verksamhet har lämnats över till någon annan (KL 3 kap. 16 §). Detta innebär att varje nämnd ansvarar för att utforma och organisera den interna kontrollen och finna effektiva system för uppföljning. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen inom staden. Revisorernas uppgift är att bland annat pröva om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig (KL 9 kap. 9§). Revisorerna har inte ansvar för nämndernas interna kontroll.

Nämnderna ska årligen upprätta en internkontrollplan utifrån en väsentlighets- och riskanalys. Internkontrollplanen ska konkret visa hur uppföljning ska ske och:

- att verksamheterna bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om
- att lagar, avtal och andra för nämnden gällande regler, föreskrifter och beslut följs
- att anskaffningen och användningen av resurser är effektiv och ändamålsenlig
- att stadens tillgångar skyddas
- att redovisningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi är rättvisande, tillförlitlig och ändamålsenlig samt
- att säkerheten i verksamheternas rutiner och IT-system är tillfredsställande

I nämndernas arbete med väsentlighets- och riskanalys och internkontroll ingår ett antal obligatoriska förvaltningsövergripande riskområden utöver de risker nämnderna själva identifierar. För 2023 ska samtliga nämnders väsentlighets- och riskanalys omfatta följande riskområden:

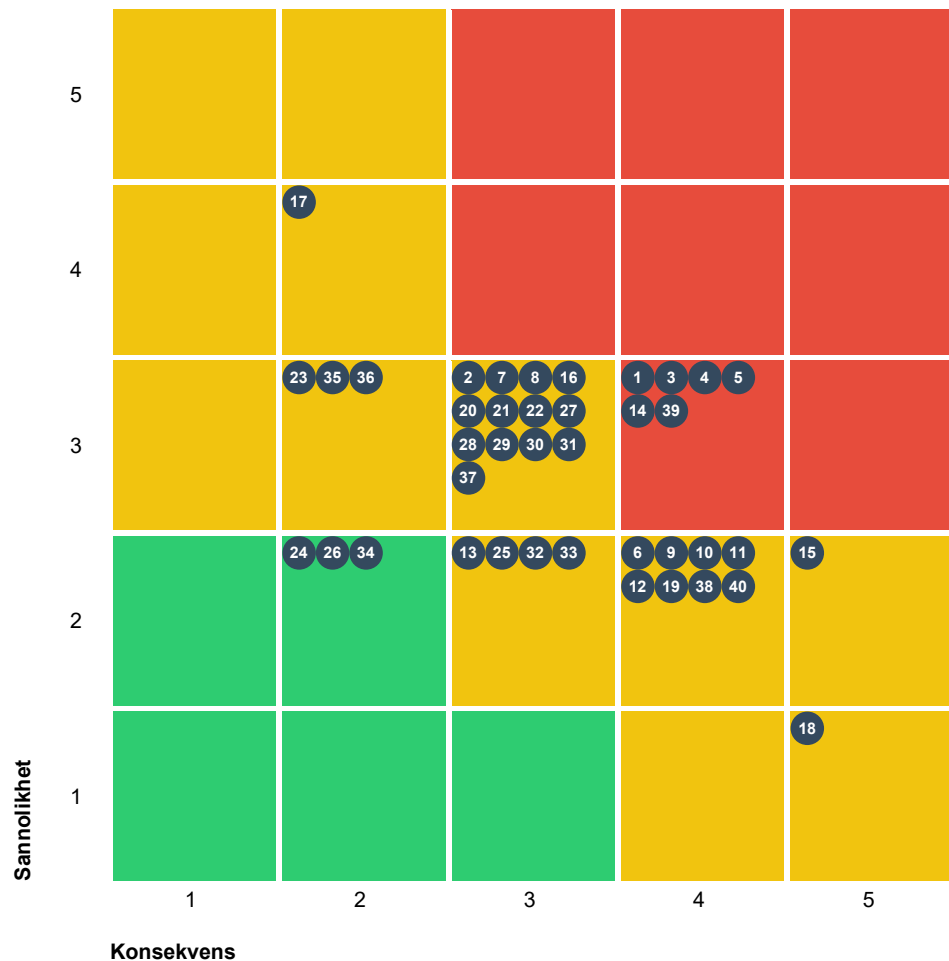
- Budgetföljsamhet
- Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter
- Samverkan med näringsliv
- Inköp och avtalstrohet
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete
- Fusk och oegentligheter i välfärden
- Förebygga otillåten påverkan

Beskrivning av arbetet med intern kontroll

Nämndens internkontrollarbete ska bestå av tre delar. Nämnden ska ha fastställt ett aktuellt system för internkontroll, årligen genomföra en väsentlighets- och riskanalys (VoR) samt utifrån denna fastställa en internkontrollplan. Systemet för internkontroll ska ses över årligen och vid behov revideras. Väsentlighets- och riskanalysen genomförs i flera steg. Nämnden ska identifiera de viktigaste processerna för att uppnå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Nämnden ska i arbetet beakta lagstiftning och verksamhetens uppdrag. Utifrån processerna ska oönskade händelser identifieras. Dessa ska värderas (1-5) utifrån vilka konsekvenserna blir om händelsen inträffar samt hur sannolikt det är att händelserna inträffar. Utifrån riskvärdet beslutas om den oönskade händelsen/risken ska hanteras i internkontrollplanen. I internkontrollplanen planerar nämnden hur de löpande kontrollerna ska följas upp. Internkontrollplanen fastställs i samband med verksamhetsplanen och följs upp i samband med verksamhetsberättelsen.

Väsentlighets- och riskanalys

I riskmatrisen nedan syns alla oönskade händelser i VoR:en. Alla som har en stjärna ★ samt en metod för kontroll av systematiska kontroller finns även i Internkontrollplanen längre ner i rapporten.

	Sannolikhet	Konsekvens
5	Mycket sannolikt	Mycket allvarig
4	Sannolikt	Allvarlig
3	Möjlig	Kännbar
2	Mindre sannolikt	Lindrig
1	Osannolikt	Försumbar

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	Orosanmälningar till socialtjänsten	Rutin och kunskap gällande barn och unga som far illa samt visar tecken på detta	1	Barn som riskerar att fara illa inte uppmärksammas	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	Barn i behov av särskilt stöd	Insatser riktade till barn i behov av särskilt stöd	2	Barn i behov av särskilt stöd får inte stöd på individ eller gruppnivå	3. Möjlig	3. Kännbar	9	
	Orosanmälan till socialtjänsten	All personal har kunskap om rutiner som gäller vid orosanmälan samt kunskap rörande barn som far illa och tecken på detta.	3	Barn som far illa inte uppmärksammas eller får det stöd som de behöver	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	
	Upplýsa vårdnadshavare om förskolans syfte och barns rätt till förskola	Förvaltningen genomför inventering av barn från tre års ålder som inte är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg. Förvaltningen erbjuder stöd och vägledning för ansökan om plats.	4	Barn deltar inte i förskolans utbildning eller pedagogisk omsorg som stimulerar utveckling och lärande	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	
1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	Förvaltningens, avdelningens och enheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete stödjer utvecklingen i verksamheten.	Förvaltningens övergripande system för hantering av avvikelser, lex Sarah, lex Maria samt klagomål och synpunkter vidareutvecklas.	5	Avvikelser, missförhållanden och brister upprepas då det systematiska kvalitetsarbetet inte ger tillräckliga underlag	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP	
		Implementera digitalt ledningssystem inom samtliga enheter	6	Medarbetare har inte tillgång till gällande rutiner vilket medför bristande följsamhet till förvaltningens ledningssystem	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	Nej, endast VoR	
1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	Förebygga risk för fallolyckor	Förebyggande arbete för att minska antalet fallolyckor inom äldreomsorgen	7	Bristande kunskap om fallprevention inom hemtjänsten	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR	
			8	Fallolycka på vård- och omsorgsboende	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★	
	Förvaltningens, avdelningens och enheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete stödjer utvecklingen i verksamheten	Förvaltningens övergripande system för hantering av avvikelser, lex Sarah, lex Maria samt klagomål och synpunkter vidareutvecklas	9	Avvikelser, missförhållanden och brister upprepas då det systematiska kvalitetsarbetet inte ger tillräckliga underlag	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	Nej, endast VoR	
			10	Medarbetare har inte tillgång till gällande rutiner vilket medför bristande följsamhet till förvaltningens ledningssystem	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	Nej, endast VoR	
	Hög patientsäkerhet	Kartlägga processer och riskanalyser	Systematiskt patientsäkerhetsarbete med stöd av SKR:s verktyg	11	Vårdskada	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	★
				12	Brister i följsamhet till vårdhandboken/riktlinjer	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	Nej, endast VoR
				13	Vårdskada	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
	Tillgång till beredskapslager	Upprätta och upprätthålla ett grundläggande beredskapslager av måltidsbehov	14	Verksamheterna är oförberedda att hantera en kris, kan inte tillgodose måltidsbehov för brukare och personal i sju dygn	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	★	

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
	Tillgång till nödvändig skyddsutrustning (covid-19)	Regelbunden inventering av behov	15	■ Bristande tillgång till nödvändig skyddsutrustning vilket leder till smittspridning	2. Mindre sannolikt	5. Mycket allvarlig	10	Nej, endast VoR
1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	Handläggning av föreningsbidrag	Uppföljning av handläggning samt uppföljning av föreningsbidrag	16	■ Föreningsbidrag beviljas till verksamheter som inte uppfyller kriterierna.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	Säkerställa kompetens för att stödja miljö- och klimatarbetet och nå stadens mål	Genomföra riktade e-utbildningar för respektive personalkategori	17	■ Kunskapsbrist bidrar till att målen inte nås	4. Sannolikt	2. Lindrig	8	Nej, endast VoR
2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	Delta i arbetet med grönkompensation sätgärder	Medverka i stadens processer med utgångspunkt i lokala förutsättningar och behov	18	■ Grönkompensationsåtgärder uteblir i stora exploateringsprojekt	1. Osannolikt	5. Mycket allvarlig	5	Nej, endast VoR
2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	Vidareutveckla primära cykelstråk	Lyfta fram behovet av utveckling i remissvar samt i förvaltningens eget arbete	19	■ Bristfälliga primära cykelstråk ger ökad bilåkning/tryck på kollektivtrafik samt ökad risk för olyckor	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	Nej, endast VoR
2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	Förvaltningens arbete med säker kemikaliehantering	Vid inköp säkerställa att inga utfasnings – eller prioriterade riskminskningsämnen ingår i kemikalierna	20	■ Produkter och varor som inte ska finnas kvar gör det. En osäker kemikaliehantering kan leda till förgiftning	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger	Budgetföljsamhet	Månadsvis uppföljning	21	■ Bristande budgetföljsamhet	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
grunden för en jämlik välfärd	Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter	Löpande genomgång av hyreskontrakt	22	Uppsägningar görs inte i tid vilket leder till kostnader för lokaler som inte används	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
	Effektiv resursanvändning	Följa upp och redovisa konsultkostnader löpande för ledningen.	23	Konsultkostnaderna ökar	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Nej, endast VoR
3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	Samverkan med näringsliv	Samverkan inom ramen för näringslivsrådet	24	Näringsidkare upplever bristande kontakt med stadsdelsförvaltningen	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR
3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	Vid nybyggnation i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning planeras kommunal verksamhet in tidigt i processen.	Fortlöpande bevaka och påtala behovet av särskilda bostäder.	25	Bostäder byggs inte utifrån stadsdelsområdets behov.	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	Hantering av bostads- och lokalhyror	Genom egenkontroll säkerställa att samtliga bostads- och lokalhyror faktureras korrekt i enlighet med gällande avtal och stadens regler.	26	Bostads- och lokalhyror faktureras felaktigt vilket kan drabba såväl brukare som förvaltning	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR
	Hantering av moms på fakturor	Information om momsregler till godkännare i Agresso	27	Felaktig moms betalas	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
	Kompetensförsörjning	Kompetensförsörjningsprocessen	28	Kompetensbrist för förvaltningens olika yrkesgrupper	3. Möjlig	3. Kännbar	9	

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP	
	Lönehantering	Information och rutiner kring hur undvika löneskulder	29	■ Felaktigt utbetalda löner	3. Möjlig	3. Kännbar	9		
	Rehabilitering	Arbeta främjande, förebyggande, ge stöd och följa upp sjukfrånvaro	30	■ Hög sjukfrånvaro	3. Möjlig	3. Kännbar	9		
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	Inköp och avtalstrohet	Säkerställa att medarbetare med inköpsansvar känner till ingångna avtal	31	■ Att förvaltningen inte beställer från upphandlad part	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★	
	Systematiskt informationssäkerhetsarbete	Behörighetshanteringen	32	■ Informationssäkerhetsincident. Att obehöriga får åtkomst till uppgifter som är sekretessbelagda	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR	
			33	■ Informationssäkerhetsincident. Att obehöriga får åtkomst till uppgifter som är sekretessbelagda	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR	
		Incidenthantering		34	■ Informationssäkerhetsincident	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR
		Informationsklassning		35	■ Informationssäkerhetsincident orsakad av otillräcklig eller ej genomförd informationsklassning	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Nej, endast VoR
		Informationssäkerhet inom upphandlingsförfarandena		36	■ Informationssäkerhetsincident. Otillräckliga krav ställs på leverantör i upphandlingsprocessen	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Nej, endast VoR
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden	Förebygga och hantera felaktiga utbetalningar (FUT) inom ekonomiskt bistånd	37	■ Utbetalning av ekonomiskt bistånd sker utan fullständigt bedömningsunderlag	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★	

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
		Kontroll av ersättning till hemtjänstutförare	38	 Fusk och oegentligheter sker utan hantering	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	
	Förebygga otillåten påverkan	Öka kunskapen om otillåten påverkan samt genomföra skyddsdialoger	39	 Psykisk påverkan på medarbetare och chefer, t.ex. rädsla att berätta om eller anmäla påverkansförsök (själv censur).	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	
3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	Jämställdhetsanalyser i förvaltningens rapportering	Jämställdhetsanalyser i rapportering och egenupprättade tjänsteutlåtanden	40	 Bristande analys leder till osakliga skillnader	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	Nej, endast VoR

Internkontrollplan

1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Orosanmälningar till socialtjänsten	Rutin och kunskap gällande barn och unga som far illa samt visar tecken på detta	Uppföljning av antal orosanmälningar som gjorts	 Barn som riskerar att fara illa inte uppmärksammas 12	Kontroll av uppföljning och åtgärder

1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Barn i behov av särskilt stöd	Insatser riktade till barn i behov av särskilt stöd	Uppföljning av beslut avseende barn i behov av särskilt stöd inom förskola	 Barn i behov av särskilt stöd får inte stöd på individ eller gruppnivå 9	Kontroll gällande följsamhet av fastlagda rutiner och arbetsprocesser
Orosanmälan till socialtjänsten	All personal har kunskap om rutiner som gäller vid orosanmälan samt kunskap rörande barn som far illa och tecken på detta.	Uppföljning av antalet orosanmälningar som görs av kommunala förskolor	 Barn som far illa inte uppmärksammas eller får det stöd som de behöver 12	Kontroll av uppföljning och åtgärder
Upplysna vårdnadshavare om förskolans syfte och barns rätt till förskola	Förvaltningen genomför inventering av barn från tre års ålder som inte är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg. Förvaltningen erbjuder stöd och vägledning för ansökan om plats.	Förvaltningen genomför inventering av vilka barn, som inte är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg.	 Barn deltar inte i förskolans utbildning eller pedagogisk omsorg som stimulerar utveckling och lärande 12	Förvaltningen kontaktar vårdnadshavarna löpande till och med det att barnet fyller sex år om de ej är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg.

1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Förvaltningens, avdelningens och enheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete stödjer utvecklingen i verksamheten.	Förvaltningens övergripande system för hantering av avvikelser, lex Sarah, lex Maria samt klagomål och synpunkter vidareutvecklas.	Egenkontroll av analys av avvikelser, lex Sarah-rapportering samt klagomål och synpunkter	 Avvikelser, missförhållanden och brister upprepas då det systematiska kvalitetsarbetet inte ger tillräckliga underlag 12	Kontroll av enheternas system för avvikelshantering (excel)

1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Förebygga risk för fallolyckor	Förebyggande arbete för att minska antalet fallolyckor inom äldreomsorgen	Uppföljning av antal registrerade fallolyckor i verksamhetssystem	 Fallolycka på vård- och omsorgsboende 9	Granskning av genomförd egenkontroll
Hög patientsäkerhet	Kartlägga processer och riskanalyser	Egenkontroller av enhetens hälso- och sjukvård	 Vårdskada 8	Uppföljning genom QUSTA (eller ersättande system för kvalitetsuppföljning hälso- och sjukvård) genomförs av MAS
Tillgång till beredskapslager	Upprätta och upprätthålla ett grundläggande beredskapslager av måltidsbehov	Inventering av beredskapslager	 Verksamheterna är oförberedda att hantera en kris, kan inte tillgodose måltidsbehov för brukare och personal i sju dygn 12	Granskning av egenkontroll

3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Budgetföljsamhet	Månadsvis uppföljning	Upprättande av månadsprognos	 Bristande budgetföljsamhet 9	Uppföljning av månadsrapport till nämnd
Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter	Löpande genomgång av hyreskontrakt	Regelbunden genomgång på förvaltningsledning kring aktuella lokalkontrakt, uppsägningar, anpassningar och underhåll	 Uppsägningar görs inte i tid vilket leder till kostnader för lokaler som inte används 9	Kontroll av uppföljning och åtgärder

3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Inköp och avtalstrohet	Säkerställa att medarbetare med inköpsansvar känner till ingångna avtal	Stickprovskontroll och analys av underlag från Agresso ställd mot våra avtal som vi ska upphandla från	 Att förvaltningen inte beställer från upphandlad part 9	Uppföljning med enheter som handlat utanför avtal

3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden	Förebygga och hantera felaktiga utbetalningar (FUT) inom ekonomiskt bistånd	Kontroller för att förebygga felaktiga utbildningar enligt årshjul	 Utbetalning av ekonomiskt bistånd sker utan fullständigt bedömningsunderlag 9	Genomgång av alla återkrav görs varannan månad
	Kontroll av ersättning till hemtjänstutförare	Kontroll av fakturor mot underlag i Paraplysystemet	 Fusk och oegentligheter sker utan hantering 8	Granskning av utförda egenkontroller
Förebygga otillåten påverkan	Öka kunskapen om otillåten påverkan samt genomföra skyddsdialoger	Kontroll av att utbildning och information om otillåten påverkan har genomförts. Uppföljning av att skyddsdialog har genomförts.	 Psykisk påverkan på medarbetare och chefer, t.ex. rädsla att berätta om eller anmäla påverkansförsök (självrensning). 12	Granskning av APT-protokoll från varje berörd enhet